

HEUVELKIND

CARL SLOTBOOM

ROMAN

HEUVELKIND

Roman

Gebaseerd op het leven van Kaspar Hauser

© 2025 Carl Slotboom

ISBN: 9789465312040

Eerste druk: september 2025

Brave New Books

www.carlslotboom.nl

carlslotboom@kpnmail.nl

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Als Kaspar Hauser niet werkelijk had bestaan,
had niemand hem kunnen bedenken.

Wim Zaal

(1935-2021)

**Alles is ontstaan uit niets
en alles zal wederkeren tot niets**

Carl Slotboom

DORP

Gehuld in stilte en gevangen in de doodsheid van alledag, rijgen de dagen zich aaneen in het ritme van voortkabbellende eentonigheid. Als de rustige golfslag van de rivier, zonder pieken, zonder dalen, smooit de loomheid elk geluid, elke echo in zijn kiem. Meedogenloos, naar eigen wetten en regels. Daar waar de hitte van de zon gaten brandt in de beklemmende stilte en waar de tijd is gestorven.

Hier vallen zelfs de doden in slaap.

In de kom het pleintje, met in het midden vier lindebomen op een grasveld. Handkarren tegen de huizen. Was die te drogen hangt. Stro, houten vaten, klompen bij de deuren, vermolmd hout, roestige scharnieren.

Kippen scharrelen over het gras.

Een haan die kraait.

Hoog boven de daken, een paar straten van het pleintje verwijderd, de kerk met zijn spits als een manende vinger wijzend naar de

hemel. Dat je oppast, want God houdt Zijn oog op je gericht. Levenswandel volgens Gods wetten. Niet buiten de paden.

De deur naar Gods huis staat altijd open. Een ieder die daar behoefte aan heeft kan ongestoord de kerk binnenlopen en even met de Heere alleen zijn. Je noden en kommer met Hem delen. Hij heeft voor al Zijn kinderen een luisterend oor en voor Hem is iedereen gelijk die Hem erkent. Men leeft volgens de wetten van de Heere, volgens het woord zoals in de Bijbel geschreven staat.

Twee keer per week in de houten bank om de Schepper te behagen en je plek in het hemelse paradijs te waarborgen.

In zonde geboren, dus altijd wel iets om voor te vrezen.

Het luiden van de klok, als de stem van de Almachtige zelf.

Leden van de kerkenraad op het grindpad. Hoofdknikje voor de kerkgangers, nauwelijks merkbaar. Dominee geeft zijn schapjes een hand en glimlacht minzaam.

In ganzenpas door de grote houten deuren.

Zwarte, zwijgende optocht, psalmen- en gezangenboek stevig in de hand. Getik van klompen op de eeuwenoude stenen vloertegels. Houten banken, geruis van rokken, zachte stemmen. Heen en weer schuiven tot je goed zit. Je moet het tenslotte een uur volhouden. Je kijkt naar dominee en kerkenraad, die plechtig de kerk betreden.

Fledde achter het orgel, ernstig, vol overgave. Jij kunt hem niet zien, hij jou wel. Over de balustrade, steunend op zijn onderarmen, op de momenten dat hij even niet hoeft te spelen. Kent en herkent iedereen, zelfs van bovenaf en dat terwijl ze met hun ruggen naar hem toe zitten. Wel op dominee letten, dan omdraaien en inzetten. Fledde speelt, de gemeente zingt. Velen hebben geen zangbundel nodig, zijn door de wol geverfd. Gezongen wordt er uit volle borst. Er moet tenslotte een behoorlijke afstand worden overbrugd. De Hemel zal weten hoe godvrezend ze allemaal zijn.

Dominees stem schalt vanaf de kansel door de kerk.

Buiten schijnt de zon.

Gods goedheid is alom aanwezig.

Pastorie naast de kerk. Eeuwenoud, statig als een oude, voorname dame. Woonhuis van dominee. Geeft een veilig gevoel in de nabijheid van Gods huis. Zo onder Zijn vleugels kan er weinig of niets gebeuren. Redding in onmiddellijke nabijheid. Dominee is het baken waar de dorpelingen zich aan vasthouden. Afgezant van God, hoger kun je in het aardse leven niet stijgen. Hij is er zich van bewust. Je ziet het aan zijn houding en aan de manier waarop hij de dorpelingen tegemoet treedt. Altijd een vriendelijk woord, een aai over de bol van de kleintjes. Maar alles vanuit een hogere positie. Het zweeft allemaal ver boven de gewone dorpelingen. Deze vinden het best. Zijn druk met hun eigen problemen. Hebben geen tijd voor hoogdraverij.

Op de brink, tegenover de kerk, het witte huis van burgemeester. Je kunt niet weten of je snel de hulp van Hogerhand nodig zult hebben en dan is de nabijheid van de tempel des Heren een hele geruststelling.

Staat vaak voor een van de vele vensters, groot en gewichtig. Je vraagt je af of er niet bestuurd wordt: de herindelings van de dorpsweide, de zieke bomen die gekapt moeten worden, de bestrating in de hoofdstraat, onderhoud van kerk en andere monumentale gebouwen.

Je verbaast je dat hij dikwijls een ambtsketen draagt, terwijl dit toch voorbehouden is aan bestuurders van de grote steden. Onderscheiden wil hij zich, de burgervader. Onderscheiden van de gewone burger. Kijk, ik ben degene die hier de touwtjes in handen heeft. Dat een ieder daarvan doordrongen is.

Bij een gerenommeerde edelsmid in de stad heeft hij het laten vervaardigen: een heuse keten, zwaar van zilver, voorzien met wapenschild, dat overigens in geen enkel standaardwerk over heraldiek voorkomt. Desalniettemin draagt hij het pronkstuk met een zekere plechtigheid, als een vast gegeven op zijn te dikke buik. Staat hij niet voor het raam, wordt er ongetwijfeld gewerkt. Vanuit de grote kamer aan de achterkant van het huis. Lange tafel, daaromheen zeven stoelen, drie aan iedere kant. Aan het hoofd de voorname zetel van de dorpsbestuurder. Mooier en indrukwekkender dan de andere zitplaatsen.

Verschil moet er zijn.

Op het pleintje de smidse van Hurre. Hamerslagen op het aambeeld. Vuur dat aangewakkerd wordt door de grote blaasbalg. Het ruikt er naar verbrand houtskool en gloeiend metaal, dat zich vermengd met de schroeiende geur van paardenhoeven waar hete hoefijzers tegenaan gedrukt worden. Hurre, voorovergebogen, met tussen zijn knieën het been van het paard. Hoefnagels tussen zijn lippen. Je staat voor de ingang en kijkt. Je blijft kijken. Tijd is tijdloos geworden. Dat zou je ook willen. Paarden beslaan, controle hebben over een kolos van enkele honderden kilo's.

Verderop de winkel van vrouw Kraal. Je vindt er van alles en van alles te weinig. Donkere jasshort, klompen, de geur van koffie, tabak, meel en gedroogde abrikozen. Het langwerpige boek waarin opgeschreven wordt wat je uit de winkel meeneemt. Ze houdt het nauwgezet bij, haar ontgaat niets. Zaterdags loop je naar binnen. De winkelbel rinkelt luid. Je legt het geld op de houten versleten toonbank. Met haar potlood zet vrouw Kraal dan een kruis door jouw boodschappen. Je hebt betaald.

's Ochtends gaat haar man met de handkar door het buitengebied. Door weer en wind. Brandende zon, striemende regen, bulderende storm, vrieskou. Gaat bij de mensen langs. In de hoop dat zij intussen niet in het naburige Vermateren hun boodschappen hebben gedaan. Daar is de winkel groter en het assortiment uitgebreider. Je moet aan je nering denken, er moet brood op de plank. Daar heb je wat voor over, zelfs het duwen van een zware handkar.

De kroeg in een zijstraat, tussen kerk en pleintje. Sinds jaar en dag op deze plek, standvastig als een rots in de branding. Na het zingen in de kerk, moeten de kelen worden gesmeerd. De donkere toog, het zand op de grond, de lucht van verschaald bier, goedkope sigaren en pruimtabak. Groot en log beweegt de herbergier zich over zijn grondgebied. Ziet en hoort alles, houdt het voor zichzelf. Kijken, horen en zwijgen, zoals een goed kastelein betaamt. Boter bij de vis. Geen geld, geen drank, daar heeft hij slechte ervaringen mee. Heb je teveel gedronken en word je lastig, recht hij zijn rug, stroopt zijn hemdsmouwen op en zet je resoluut buiten de deur. Problemen moet je maar ergens anders veroorzaken.

Achter de kerk regeert de armoede. Smalle, bedompte steegjes en daar weer steegjes achter ... en achter ... en achter. Doolhof. Bouwvallige, onbewoonbaar verklaarde woningen, allerlei soorten en maten. Klein, groot, met of zonder tuintje. Soms een schuurtje, waar je zo fijn je rommel in kwijt kunt. Staat het ook niet in de weg. Je blijft maar proppen, totdat de berging zo vol is dat je min of meer gedwongen wordt de overtollige voorraad maar weg te gooien. Nauwe doorgangen waar zonlicht schaars is, waar het stinkt naar urine, mest en afval. Achter de voordeuren de geur van vermolmd hout, gekookte kool en ongewassen lijven.

Water druipt langs de wanden.

Tranen.

Tranen van armoede.

Het leven is hard en niet werken is geen optie. God waakt over je, maar voor het dagelijks brood moet je zelf zorgen.

De mannen hebben het land onder hun nagels en in de diepe groeven van hun handen en gelaat. Hun huid door de zon verworden tot leer. Thuis verzorgen de vrouwen het kroost in een te kleine woning, met te weinig licht en lucht.

Er wordt geboren, er wordt gestorven. Telkens aanloop. Cadeautjes of bloemen, al naar gelang de gebeurtenis. Men voelt zich verbonden met elkaar, zeker op deze momenten.

De jaarmarkt is voor iedereen.

Burgemeester laat 's morgens vanaf een houten podium luidkeels weten dat bij deze de markt is geopend. Een kinderkoor zingt een lied, waarin de Heere uit volle borst wordt geprezen. Daarna hoopt dominee dat de Schepper Zijn zegen over het feest zal uitspreken. Niets staat nu de festiviteiten meer in de weg en kan de uitbundigheid beginnen. Alle remmen los. Klein en groot vermaakt zich. Touwtrekken, blikgooien, zaklopen, dubbeltje poepen, met een lepel in je mond, met daarop een ei, proberen zo snel mogelijk aan de overkant te komen. Je vraagt je af waarom de Heere hier Zijn zegen over zou willen uitspreken.

Kooplieden, in alle vroegte van heinde en verre gekomen, bieden hun waar aan. Vlees en gevogelte, zijde en wol, kippen, varkens, geiten, boter, kaas, rieten manden. Vuurvreters, steltlopers, muzikanten, allerhande kunstmakers mengen zich tussen het publiek. Dwergen klimmen bij elkaar op de schouders en vormen

onder luid gejuich een menselijke toren. Er wordt gelachen, gegeten en bier vloeit in overvloed. Dansen bij de klanken van de trekzak. Zedig de ouderen, verleidelijk de jongeren. De deernen wiegen wellustig met hun heupen en laten de begerige blikken van de jonge mannen gewillig op zich rusten. Maar al te graag laten zij zich meevoeren op de roes van hartstocht en onbezonnenheid. Achter de kerk, in de doodlopende steegjes, wordt de liefde bedreven. Gretige handen, vochtige lippen. Slechts een ogenblik. Een ogenblik niet nadenken. Het leven is kort en geluk duurt slechts een ademteug. Overal ruikt het naar gebraden vlees, poffertjes, zoete kaneel, kruidnagel en warme honingdrank.

Laat in de avond keren de laatste feestgangers huiswaarts. Zingend en voldaan. Hangen tegen elkaar aan en schuifelen door de straten en stegen.

De volgende ochtend wordt het podium weer afgebroken en de planken opgeslagen in de schuur van Golm. Volgend jaar weer opbouwen. Wie dan leeft, wie dan zorgt. De rommel die is achtergebleven wordt wel meegenomen door de wind. Vindt vanzelf zijn weg.

Het was een mooi feest.

De rust en de eindeloze sleur keren weer terug. Het land wordt bewerkt, vrouw Kraal staat achter haar toonbank en de kastelein strooit nieuw zand op de grond van zijn kroeg. In de smidse laait het vuur en ruikt het naar paarden en heet ijzer.

Zo leeft men in het dorp, van generatie ... op generatie ... op generatie.

Morgen is net zo voorspelbaar als de dag van vandaag of gisteren. Niets nieuws onder de zon. Een ketting die zich aaneenrijgt, zonder

begin, zonder einde. Doodsheid die als een grauwe nevel in de straten en steegjes hangt.

Zeden en gebruiken worden geruisloos doorgegeven, zoals men al eeuwen en eeuwenlang doet.

Wat lang houdt moet wel goed zijn.

De mens wikt, God beschikt.

~

'Regen op komst,' zegt Golm en wijst met een smerige vinger in de richting van het weiland. Zwaluwen laag over de grond, kriskras door elkaar, duizelingwekkende snelheid, rakelings, zonder elkaar te raken.

'Ze vliegen te laag,' vindt Hurre en veegt met zijn pink een steentje van de brugleuning, dat met een zacht plonsje in de daaronder liggende vaart valt. Kleine kringetjes die alsmaar groter worden en eindigen in niets.

'Wordt ook tijd,' merkt Kaljo op, 'het land is veel te droog.'

'Daar zal ik eens even iets aan gaan doen,' zegt Golm en loopt naar beneden, zich daarbij vasthoudend aan de houten leuning.

'Wat ga je doen dan, Golm?'

'Pissen,' antwoordt deze en verdwijnt in de bosjes.

'Zijn vader piste ook altijd buiten,' herinnert Hurre, 'die had een hekel aan het privaat. Voelde zich dan zo opgesloten.'

De mannen zwijgen en staren voor zich uit. Akkers, weilanden, eindeloos groen, zover het oog reikt, koeien, schapen. Boven het lommer van oude bomen rijst de kerk van Maredijk, haar toren zacht trillend in het licht. Daarachter het dorp. Niet te zien vanaf de brug, maar je weet dat het er ligt.

Turen naar de einder. Turen naar die kerktoren aan de horizon. Hoe verder weg, hoe grijzer de tinten. Ragfijn gordijn. Bijna absolute stilte. De loomheid hangt als een sluier over het vlakke land en de hitte valt zwaar op de aarde en doet de bodem trillen. Onweer hangt in de lucht, al dagen, komt echter niet. Nu dan misschien. Nu de zwaluwen laag over de velden scheren. Aan de rand van de vaart de knotwilgen. Krom getrokken door ouderdom en wind hellen ze over het water. In hun kruinen nestelen de vogels.

De kerktoren slaat drie keer. Een kind krijst, een hond blaft. Stille wederom.

'Zo,' zegt Golm, als hij enkele ogenblikken later weer tevoorschijn komt, 'dat zijn we kwijt.' Hij blijft onderaan de brug staan, terwijl hij zijn broek dichtknoopt. 'Ik ga op huis aan.' Hij steekt zijn hand in de lucht. 'Gegroet.'

De beide mannen hebben zich omgedraaid en staan met hun rug tegen de brugleuning. Ze kijken Golm na, die met trage passen in de richting van het dorp wandelt. Handen diep in zijn zakken, bijna tot aan zijn ellebogen. Beetje voorovergebogen. Steentjes die knarsen onder zijn klompen.

'Tja,' vindt Hurre, 'dan moesten wij ook maar eens gaan.'

Kaljo knikt. 'Net wat je zegt, Hurre, wij moesten ook maar eens gaan.'

De regen is niet gekomen. Het onweer ook niet.

De mannen keren terug van het land. Vermoeid, hun lichaam leeg van het zwoegen en voorover gebogen staan. Wroeten in de grond. Moeder aarde geeft, maar eerst zal er iets in gestopt moeten worden. Wie zaait, zal oogsten. Ze wassen zich bij de pomp of laten door de vrouw een emmer water over zich heen gooien. Ruwe handdoeken, rode striemen op hun lichamen.

Stamppot van aardappelen, uien en bonen. Een kuiltje maken. Moeder giet er dunne jus in, gemaakt van ganzenvet. Niet te veel, hebben ze de komende dagen ook nog.

Heere, dank U voor deze spijs. Dank voor al het goede dat wij ook deze dag weer mochten ontvangen. Uw goedheid zij geprezen en gedankt. Amen. Er wordt opgeschept. Onderarmen op tafel. Gegeten wordt er in stilte en met een houten lepel. Iedereen drinkt bier. De allerkleinsten krijgen koemelk.

Spoelen, afdrogen. In de kast tot morgen.

De avond is drukkend. Geopende vensters. Gedempte geluiden van binnen naar buiten. Nog hangt de warmte van de dag met intense benauwdheid in de nauwe straatjes. Kussentjes in de vensterbank, steunend op de onderarmen. Kijken naar het pleintje, naar de bomen, naar niets. Sommigen zitten voor de huisdeur. Op de stoep. Spreken zacht met elkaar, als wil men de stilte van de avond geen geweld aan doen.

Op tijd naar bed, morgen weer een harde dag.

Duisternis valt over het dorp.

ONDERAARDS GANGENSTELSEL

Onderaardse, duistere gewelven, metersdikke gepleisterde wanden, ruimtes waar je nauwelijks rechtop kunt staan. Muf en vochtig. Ondragelijke stank. Slaat op je keel en beneemt je de adem. Ratten en ander ongedierte. Schieten schichtig naar alle kanten. Overal kleine gaten in de wanden waar ze zich schuilhouden. Geen geluid dringt van buiten naar binnen. Absolute stilte. Hier en daar een getralied venster waar daglicht schaars naar binnenvalt. Ondergronds gangenstelsel. Deuren die toegang bieden tot bedompte ruimtes, waar het vocht langs de wanden stroomt en schimmels welig tieren.

~

Door de lange donkere gangen trekt de man de houten kar achter zich aan. Het licht van zijn lantaarn tekent spookgestalten tegen de wanden. Grillige, vervormde beelden, voortdurend in beweging. Dan weer klein, dan weer groot.

Laarzen, versleten hoed, een touw om zijn middel om zijn broek op te houden, een donkere cape om zijn schouders.

Hij weet waar hij moet zijn en loopt recht op zijn doel af.

Bij de massieve houten deur aangekomen zet hij zijn lantaarn op de grond. Kijkende naar de klink lijkt hij een ogenblik te twijfelen. Overleg met zichzelf. Dan steekt hij de sleutel in het slot en zet zijn schouder tegen de deur. Scharnieren kraken, de onderkant schuurt over de bodem. Een ondragelijke stank komt hem tegemoet. Even blijft hij in de opening staan. Dan pakt hij zijn lantaarn op en gaat naar binnen. De bodem ligt bezaaid met stro en uit het gat in de grond stijgt een nauwelijks voorstelbare stank omhoog. Urine en ontlasting. Wendt zijn gelaat af. Met zijn laars schuift hij het deksel over de stinkende opening. Even is hij bang te moeten kotsen, maar dan herstelt hij zich.

Hoog bovenin de wand twee kleine getraliede vensters waar overdag nauwelijks licht doorheen valt. Hij tilt zijn lantaarn omhoog, knijpt zijn ogen een weinig dicht.

Twee meter bij hem vandaan ligt de jongeman voor wie hij gekomen is. Hij slaapt, zich niet bewust van de aanwezigheid van zijn bezoek. Als een dier ligt hij in het stro. Zijn knieën opgetrokken, een hand onder zijn hoofd. De andere arm gestrekt langs zijn lichaam. Bij hem staat een kruik met water en ligt een homp brood.

De man kijkt en beseft dat hetgeen hij zo direct zal gaan doen grote gevolgen voor hem en de jongen zal hebben. Er is geen weg meer terug nu. Alles is voorbereid.

De beide soldaten die wachtlieden maakten deel uit van het complot. Ze hebben een ruime vergoeding voor hun medewerking gekregen en zullen morgen, wanneer ze worden afgelost, zeggen dat ze zijn overvallen, dat hun geweren werden afgenomen en dat ze onder bedreiging van een pistool moesten maken dat ze wegkwamen.

Het moet vlekkeloos verlopen. Hij zal, wanneer hij zijn taak heeft volbracht, onmiddellijk in de gereedstaande koets stappen die hem

over de grens zal brengen. Niemand zal hem hier ooit nog terugzien. Opnieuw beginnen, elders, ver van hier. Gewis, er zal op hem gejaagd worden. Als ze hem in hun klauwen krijgen zal hij de rest van zijn leven doorbrengen in een smerige, stinkende kerker, waar het water langs de wanden loopt, en waar het ongedierte aan zijn schamele kleding zal knagen, en hij zal verrekken van dorst en honger. Uiteindelijk zullen parasieten zich dan te goed doen aan zijn lijk en hem opvreten tot er niets meer van hem over is. Een allesbehalve aantrekkelijk vooruitzicht. Dat nooit! Vrienden weten van zijn komst. Zullen hem verbergen. Verbergen tot de kust veilig is. Niet al te lang wachten.

Onbewolkte sterrenhemel, wassende maan. Genoeg licht om het pad te vinden in het donker. Zijn missie volbrengen. Daarna, voordat de zon opkomt, zal hij reeds op weg zijn naar de grens.

Hij schopt tegen de slapende jongen.

'Wakker worden.'

Gekreun. Hij wil op zijn andere zij gaan liggen. De man belet het hem door zijn laars op zijn schouder te zetten.

'Wordt wakker.'

Hij tikt met zijn hand tegen zijn wang.

'Kom op, wakker worden!'

Langzaam opent de knaap zijn ogen. Knippert tegen het licht van de lantaarn. Stoot onverstaanbare klanken uit, dierlijk bijna. Er hangt een ondragelijke stank om hem heen en weer is de man bang te moeten kotsen. Uit zijn zak pakt hij een zakdoek en bindt die voor zijn neus en mond.

De jongen draagt een hemd, dat nagenoeg tot op de draad is versleten. Zijn broek hangt open en er zit een touw om zijn middel geknoopt, dat vastzit aan een ijzeren ring in de betonnen vloer, waardoor hij beperkt is in zijn bewegingsvrijheid. Zijn haar is lang,

vol klitten. Zijn voeten zijn zo smerig, dat de man zich afvraagt of deze ooit nog schoon kunnen worden.

Op de kar ligt een paar laarzen, bruin en versleten. Hij knielt bij de jongen en trekt hem een voor een het schoeisel aan. Deze blijft op zijn rug liggen, staart naar het plafond en verroert zich niet. Kreunt, brabbelt. Kwijl loopt van zijn mondhoek, via zijn wang op het stro.

Doordat hij niet meewerkt duurt het even voordat de man de laarzen bij de jongen aangetrokken heeft. Dan knielt hij aan zijn hoofdeinde. Steekt zijn armen onder diens oksels en probeert hem overeind te trekken.

'Zitten.'

Hij sjort net zolang tot hij zijn doel heeft bereikt en de knaap eindelijk zit en tegen hem aanhangt.

'Zo, blijven zitten, ik pak de kar.'

Als hij de jongen loslaat valt deze onmiddellijk naar rechts. Blijft op zijn zij liggen. Doet geen enkele poging overeind te komen. De man zet de kar zo dicht mogelijk naast hem neer. Weer begint hij aan hem te trekken en eindelijk lukt het hem weer te laten zitten. Dan legt hij hem op de kar. Geen enkele medewerking. Laat alles zonder weerstand over zich heen komen. Uitdrukkingsloos. Volledige apathie. In de hoek ligt een versleten deken die hij over hem heen legt. Hij haalt het touw uit de ijzeren ring en bindt daarmee de knaap stevig vast.

'Zo, nu kun je er niet afvallen.'

Hij pakt de kruik van de grond en stopt deze in de binnenzak van zijn cape en kijkt om zich heen. Naar de ruimte waarin hij zich bevindt en naar de knaap. Vastgebonden, onder een versleten deken.

'Kijk nog even goed. Je komt hier nooit meer terug.'

De jongen kijkt niet, heeft zijn ogen gesloten. Dierlijke, onbegrijpelijke geluiden.

Dan trekt de man de houten kar, met daarop de jongen, de lange duistere gang in.

Als hij de deur opent is het alsof de zwoele zomeravond hem in een klamme deken wikkelt. Om hem heen geluiden van nachtdieren. Geritsel in de struiken en het hoge gras. Voor zijn voeten schiet iets in paniek alle kanten op. Een rat, een wezel misschien. Hij zet zijn handen in zijn zij, recht zijn rug en blijft even in de opening staan, wachtend tot zijn ogen aan de duisternis gewend zijn. Vleermuizen scheren over zijn hoofd. In de verte krast een uil. Hij kijkt achterom. De jongen ligt nog steeds roerloos, zijn ogen gesloten.

De heuvel is met struiken begroeid en er staan bomen. Hun stammen zijn recht en hoog. Tekenen massief af tegen de donkere hemel. Met zijn voet duwt de man de deur dicht en drukt de begroeiing ertegenaan, zodat nauwelijks nog te zien is dat zich hier een opening bevindt, waarachter een geheimzinnig gangstelsel is gebouwd.

~

Slechts weinigen hebben toegang, en wie dat precies zijn is onbekend. Geen dorpeling weet wat zich in het binnenste van de heuvel afspeelt. Er zijn er die beweren dat er gevaarlijke krankzinnigen opgesloten zitten. Kruipen 's nachts op handen en knieën naar buiten. Stelen het vee, slachten schapen en geiten. Nemen kippen mee en roosteren deze boven het vuur aan de rand van het bos. Weer anderen zeggen dat verminkten er hun schuilplaatsen hebben. Mensen met misvormde lichamen, waterhoofden, te korte armen, geen benen, alleen maar een romp. Ook zijn er lieden die fluisteren dat er zombies wonen, gelijk de doden. Bloeddoorlopen ogen, die in het niets staren en licht geven in

het donker. Open wonden en etterige zweren. Offeren kinderen bij volle maan. Zingen angstaanjagende liederen. Dansen daarna om het vuur waarin de kinderen worden verbrand.

Bij de heuvel huist de duivel, daar is bijna een ieder het over eens. Was de jongste van Derre en Morrie enige tijd geleden niet ziek geworden toen hij het had gewaagd daar in de buurt te komen? Tot bijna aan het hek was hij gelopen. Plotseling had er een schot geklonken en vloog een kogel rakelings langs zijn hoofd. Die avond kreeg hij hoge koorts en lag urenlang te ijlen. Moeder depte hem met lappen, gedrenkt in koud water. Zijn lichaam was opgezwollen en het bed was doornat geweest. Dominee kwam, keek ernstig, prevelde iets dat niemand verstond en had vervolgens zijn handen gevouwen en een gebed uitgesproken. Vroeg, nee smeekte bijna, God om zijn erbarmen en genade. Hij had gebeden met de zieke, die dit nauwelijks waarnam, gebeden met de ouders en gebeden met de gelovigen in de kerk tijdens de dienst. Hij vertelde dat de duivel in de jongen gekropen was die hem probeerde te halen. Instemmend geknik en gemompel. Dominee kan het weten, die is bijna zoals God. Na een paar dagen leek het beter te gaan met de zieke. Hij knapte op en na twee weken was hij weer helemaal de oude. De gebeden waren verhoord. Een speciale dankdienst moest er komen en die kwam er. Het hele dorp liep uit. De kerk was tot de laatste plaats bezet. Er werd gezongen en gebeden... gezongen en gebeden... telkens weer... telkens weer. Dominee vertelde over Gods goedheid, de duivel en over de heuvel, waar je maar beter niet heen kon gaan.

Ja, dat de satan er rondwaarde, daar was een ieder inmiddels wel van overtuigd. De volwassenen en de kinderen laten het sindsdien wel uit hun hoofd daar in de buurt te komen. Bovendien wordt er met scherp geschoten.

~

De kar moet naar boven, de heuvel op, vanwaar de man het land kan overzien en gevaar aan ziet komen. Niet rechtstreeks, zigzaggen is de beste optie. Hij trekt uit alle macht, het is zwaar en hij moet alle zeilen bijzetten. Wil even stilstaan nu, een ogenblik uitrusten. Is echter bang dat hij dan de kar niet meer kan houden en deze naar beneden zal rollen. Verder maar weer. Nog tien meter, nog vijf, nog twee. Volhouden, hij is er bijna. Zijn ademhaling is hijgend en gejaagd. Zijn hart klopt in de aderen van zijn hals en bonkt tegen zijn slapen. Dan is hij eindelijk boven en laat zich uitgeput op de grond zakken. Met zijn rug tegen het lichaam van de jongen. Hij neemt zijn hoed af en veegt met zijn zakdoek langs zijn voorhoofd. Straks in de koets kan hij ontspannen. Lang uitrusten. De grens is ver weg en zijn einddoel nog verder. Wachten moet hij nu. Wachten tot middernacht, er geen mensen meer op straat zijn en iedereen slaapt. Hij heeft er rekening mee gehouden dat er landlopers ronddolen. Hier bij de heuvel zal hij ze niet tegenkomen. Hier valt niets te halen en er zijn weinigen die in de buurt durven komen. Maar beneden, aan de rand van de akkers en weilanden, daar waar struiken groeien, verschuilen ze zich. Smerige, ongewassen kerels die er niet voor terugdeinzen eerbare burgers te overvallen en hen te beroven van alles wat ze bij zich hebben. Soms, als het slachtoffer niets van waarde op zak heeft, moet hij zich uitkleden en gaat de rover er met de kleding vandoor.

Aan het touw, dat hij om zijn broek heeft geknoopt, hangt een ijzeren staaf. Even laat hij zijn hand eroverheen glijden. In geval van gevaar zal hij er niet voor terugdeinzen een eventuele overvaller daarmee bewusteloos te slaan. In de binnenzak van zijn cape zit zijn pistool. Alleen in het uiterste noodgeval zal hij hier gebruik van maken. Het schot zal mensen wakker schudden en dat is niet de

bedoeling. Nee, eerst proberen met de staaf de rover uit te schakelen.

Wachten moet hij. Wachten en vooral niet in slaap vallen.

Achter hem kreunt en rochelt de jongen.

'Heb je dorst? Wacht, ik geef je te drinken.'

Uit de binnenzak van zijn cape pakt hij de kruik met water. Dan trekt hij de knaap een stukje overeind en ondersteunt hem zodat hij niet weer achterover valt. Met gulzige slokken drinkt hij hem half leeg.

'We moeten wachten. Ga maar weer liggen.'

Straks zal de kar de heuvel af moeten. Onderaan is het dan nog tien minuten gaans tot de eerste huizen van het dorp. Met de deken zal hij de jongen in zijn geheel bedekken. Mocht hij onverhoopt toch mensen tegenkomen, zullen deze niet kunnen zien welke vracht hij vervoert.

Wachten nu.

Wachten.

Het is reeds middernacht voorbij als hij opschrikt. Hij moet even ingedommeld zijn. Luistert. Stilte alom. Hij opent het deksel van zijn zakhorloge. Een paar minuten nog. De jongen slaapt, rustig en diep. Hij ligt op zijn rug, zijn mond open. Een schurend geluid bij elke uitademing. De man staat op en rekt zich uit. Hij zet een paar passen. Zijn benen zijn stijf geworden van het lange zitten. Straks zal de zit nog langer duren, uren en urenlang. Maar dat heeft hij geweten. Geweten op het moment dat hij deze opdracht aannam.

Hij heeft de weg van de heuvel naar het dorp de afgelopen weken al een paar keer gelopen. Telkens als de zon achter de horizon was verdwenen. Hij heeft de omgeving verkend. Steeds tot de rand van de bebouwing. Ze hebben hem verteld hoe hij daarvandaan moet lopen om bij het pleintje te komen. Het grasveldje met de vier

bomen, waar op warme zomeravonden de mensen uit hun venster hangen en kijken. Er werd hem ten zeerste afgeraden het dorp in te wandelen. In een kleine gemeenschap valt elke vreemdeling op. Nieuwsgierigen zouden hem mogelijk vragen waarheen hij op weg is, of ze hem kunnen helpen, iets voor hem kunnen betekenen. Hulpvaardigheid zou hem de das om kunnen doen. Nee, hij weet de weg. Hij weet het te vinden, ook zonder er ooit geweest te zijn. Hij buigt zich over de knaap. Deze heeft zijn ogen geopend. Staart naar boven, staart naar niets. Geen enkele uitdrukking. Het leven kan er voor hem alleen maar beter op worden, denkt de man. Het heeft te lang geduurd, er moet een einde aan komen. De jongen maakt smakkende geluiden.

'Kom hier, dan krijg je nog wat te drinken.'

Hij tilt het hoofd van de jongen op en zet de kruik aan diens mond. Water loopt langs zijn kin omlaag in zijn hals.

'Zo, en nu weer liggen.'

Hij voelt aan het touw en trekt de knoop nog eens extra aan.

Er vanaf vallen zal hij niet.

'We gaan.'

Dan trekt de man de kar de donkere nacht in.

~

Aan de rand van het bos, uit het zicht van het dorp, stapt de koetsier van de bok. Benen strekken, lange rit voor de boeg. Tegen een boom leegt hij zijn blaas. Het is doodstil en alleen het gebries van de beide paarden is te horen.

Wachten.

Wachten op zijn passagier. Hij kent hem niet en heeft ook geen idee waarom hij de man naar het opgegeven adres net over de grens moet brengen. Hem is op het hart gedrukt vooral niets te zeggen en